

8. Katecheze o mezigeneračním předávání víry

Není růže bez trní, není trní bez růže

Struktura Katecheze

1. Úvod

- **Představení tématu:** prorok Jeremiáš jako příklad člověka, který přijal těžké poslání, ale zůstal věrný Bohu.

2. Historický kontext života proroka Jeremiáše

- **Prorok Jeremiáš:** Hospodin si vybral a posvětil Jeremiáše ještě před jeho narozením.
- **Situace Izraelského národa:** Izraelité se odvrátili od Hospodina, ale Hospodin na ně stále pamatuje.

3. Hospodinův plán s každým člověkem

- **Hospodin o mně ví:** Jsem zapsán v Hospodinově dlani.
- **Růže s trny:** Lidská duše je podobná růži.

4. Předávání zkušenosti

- **Jaké „trny“ mi pomohly růst ve víře:** zkušenosti, které mohu předat další generaci.
- **Jak mohu být růží pro své okolí i ve stáří:** stáří není rezignací.

5. Vděčnost

- **Smíření s Hospodinem:** odevzdání hezkých i těžkých situací Hospodinu je důležitým krokem.
- **Vzkaz pro další generaci:** napiš modlitbu nebo vzkaz.

6. Příběh

7. Diskuze a sdílení

1. Úvod

Další významnou starozákonní postavou je prorok Jeremiáš. Jeremiáš neprožil jednoduchý život. Nevybral si své poslání, ale Hospodin jej přesto povolal, aby ohlašoval lidem, že jejich blízká budoucnost bude velmi bolestná, budou odvečeni do jiné země a to, co pro ně bylo nejceněnější, bude zničeno. Hospodin, ústy proroka Jeremiáše, ujišťuje všechny, že přes útrapy, které byly trestem za to, že se od Hospodina vzdálili, je tu stále velká naděje a jistota, že Hospodin svůj lid neopustil.

2. Historický kontext života proroka Jeremiáše

Jeremiáš žil v 7. století před Kristem v nejtragičtější epoše židovských dějin. Bázlivého a bránícího se proroka Hospodin obtížně přesvědčoval, aby poslání přijal. Není se čemu divit, vždyť mluvit krásná slova, která ostatní lidé chtějí slyšet, je přece mnohem bezpečnější a lepší než mluvit o tom, co není dobré, co vyvolává hněv a odmítnutí. Hospodin ujišťuje Jeremiáše, že ho znal ještě dřív, než se Jeremiáš narodil. Už tehdy ho posvětil a vybral si ho, aby byl prorokem (Jer 1,5).

Před babylonským zajetím v 6. století př. n. l. (konkrétně roku 586 př. n. l.) procházel izraelský národ složitým historickým vývojem, který zahrnoval období rozkvětu, rozdělení a postupného úpadku. Po smrti krále Šalomouna (cca 926 př. n. l.) se jednotné izraelské království rozdělilo na Severní království Izrael (hlavní město Samaří) a Jižní království Judea (hlavní město Jeruzalém). V roce 722 př. n. l. dobyla severní Izrael mocná Asyrská říše. Obyvatelstvo bylo deportováno a vznikl mýtus o „deseti ztracených kmenech Izraele“. Jižní království Judea přežilo o více než století déle. V roce 586 př. n. l. došlo k Babylonskému zajetí a elita judského národa byla odvedena do exilu. První chrám (Šalomounův) byl zničen.

Prostor na otázky:

1. *Jak se mohu ztotožnit s Jeremiášem? Kdy jsem cítil/a, že mě Bůh volá, i když se mi nechtělo?“*
2. *Mám zkušenost s tím, jak předat druhým negativní zprávy, a přesto zůstat ve vztahu s nimi pozitivní?*

3. Hospodinův plán s každým člověkem

Hospodin, stejně jako Jeremiáše, zná každého člověka. Každý z nás je vepsán do jeho dlaně a s každým z nás má svůj plán. Můžeme se ptát: „Jaký plán má Bůh se mnou?“ Je to plán lásky, protože Bůh nás stvořil ke svému obrazu a On je Láska. Naším celoživotním úkolem je tento plán stále odhalovat, naplňovat a také šířit kolem sebe. Jsme jako krásné růže, které svou krásou a vůní přitahují hmyz a okrašlují prostředí, ve kterém se nacházejí. Růže má také trny, kterými se tato nádherná květina brání. Každá lidská duše je krásná, protože je stvořena k Božímu obrazu. A každý v sobě máme i trny, kterými se někdy bráníme a ubližujeme svému okolí. Když někdo prožil těžký život, může jeho stáří vypadat jako trnitý keř, kde květy nejsou přes trny ani vidět a nemohou vydávat svou přitahující

vůni. Jenže za mnoha trny se určitě skrývá možná bázlivý, drobný až nepatný květ. V každém člověku je duše, která touží rozkvést a občas neví jak.

Prostor na otázky:

1. *Jaký plán má Bůh se mnou?*
2. *Dokážu tento Boží plán lásky rozpoznat i v životě lidí kolem mě?*

4. Předávání zkušenosti

Mladá generace se v dnešní době dostane velmi rychle ke všem informacím. Informací je však tolik, že je stále těžší třídit je na ty, které jsou pro život cenné a na ty, které jsou naopak bezcenné a jen nás obírají o čas. Poučování a moralizování mladou generaci může odpuzovat, protože je to teorie, která se pro ně zařadí do dlouhé řady nepotřebných informací. Mladí dnes nepotřebují učitele, ale svědky. Zkušenost, kterou někdo prožije, dobře zpracuje, a pak ji předá druhým, je mnohem cennější než tisíce pouček, příkazů nebo zákazů. Nejcenější bývají negativní zkušenosti, ve kterých může mladá generace vidět naši křehkost, pokoru, naše „trny“ a také naši odvahu překonat překážky a nechat naši duši rozkvést jako krásnou růži.

Prostor na otázky:

1. *Jak mohou prarodiče předávat víru skrze své životní zkušenosti?*
2. *Jak mohou mladí lidé vnímat „trny“ starších jako zdroj moudrosti?*

5. Vděčnost

Nejprve je potřeba být vděční za všechno, co jsme v životě prožili. Za krásné chvíle, kdy jsme zářili jako právě rozkvetlá růže, i za chvíle, kdy jsme byli na dně a trpěli jsme. Tehdy jsme byli podobní spíše trnům a možná jsme druhé zraňovali.

Všechno to můžeme Bohu odevzdat, protože On je vždy na naší straně a touží po naší upřímnosti a našem štěstí. A mladé generaci předávejme tyto cenné zkušenosti. Pomůže jim, že tam, kde staří klopýtali a těžce hledali životní cestu, mohou mladí snadněji projít. Mladí také mají své trny a musí zvládnout své životní zkoušky a být plně zodpovědní za svá rozhodnutí a jednání. Pokud jim staří ukazují směr a připomínají jim, že v Božím plánu je být co nejvěrnějším obrazem Milujícího Boha, budou jako krásné květy zářit do svého okolí, a tak přirozeně přitahovat druhé.

Prostor na otázky:

1. *Jaké „trny“ mi pomohly růst ve víře?*
2. *Jak mohu být růží pro své okolí i ve stáří?*
3. *Co bych chtěl/a svým vnoučatům předat? Můžeš jim napsat modlitbu nebo vzkaz.*

6. Příběh

Řekněte to za mě světu

My milujeme, protože Bůh napřed miloval nás (1. list Janův 4,19).

Před takovými čtrnácti lety jsem stál v přednáškovém sále univerzity a sledoval studenty, jak se scházejí na první hodinu mého kurzu „Teologie víry“. Tehdy jsem poprvé uviděl Tommyho. Rozčesával si dlouhé plavé vlasy, které mu visely do poloviny zad. Vím sice, že záleží na tom, co má člověk v hlavě, ne na tom, co má na ní, ale tehdy jsem na Tommyho jaksi nebyl připraven. Odepsal jsem ho jako podivného – velice podivného studenta.

Z Tommyho se na mých přednáškách vyklubal ateista z povolání. Neustále měl námitky proti možnosti nepodmíněné Boží lásky, nebo se poťouchle usmíval. Jeden semestr jsme přežili relativně v klidu, i když mi dost šel na nervy. Na konci kurzu se objevil na zkoušce a lehce cynickým tónem se zeptal: „Myslíte, že někdy najdu Boha?“

Rozhodl jsem se sáhnout k mírné terapii šokem. „Ne!“ pronesl jsem rozhodně.

„Ááá,“ zareagoval, „já myslel, že to byl váš cíl.“

Nechal jsem ho dojít pět kroků před dveře a pak jsem zavolal: „Tommy! Myslím, že ho nikdy nenajdeš, ale on určitě najde tebe!“ Tommy jen pokrčil rameny a odešel. Trochu mě zklamalo, že ponechal mou chytrou repliku bez reakce.

Později jsem se dozvěděl, že dokončil studia, a byl jsem za to opravdu vděčný. Pak se však ke mně dostala smutná zpráva: Tommy má nevyléčitelnou rakovinu. Ještě, než jsem ho mohl vyhledat, přišel on za mnou. Vstoupil do mé pracovny a já jsem uviděl, že jeho tělo nese hluboké stopy nemoci. Dlouhé plavé vlasy mu vypadaly vinou chemoterapie. Oči měl však stále jasné a hlas pevný jako nikdy předtím. „Tommy, tolik jsem na tebe myslel. Slyšel jsem, že jsi nemocný,“ vyhrkl jsem.

„To ano, hodně nemocný. Mám rakovinu, je to záležitost několika týdnů.“

„Můžeš o tom mluvit?“

„Jasně, co byste rád věděl?“

„Jaké to je, umírat ve čtyřiaadvaceti?“

„Mohlo by to být horší!“

„Jak horší?“

„Třeba by mi mohlo být padesát a mohl bych žít bez jakékoli hodnoty a bez ideálů. Mohlo by mi být padesát a mohl bych si myslet, že největší věc v životě je chlastat, svádět ženský a dělat prachy.

Ale já za vámi přišel kvůli něčemu, co jste mi řekl při poslední schůzce. Zeptal jsem se, jestli si myslíte, že někdy najdu Boha, a vy jste odpověděl, že ne, což mě překvapilo. A pak jste řekl: ‚Ale on najde tebe‘. Dost jsem o tom přemýšlel, i když tehdy ještě ne zvlášť intenzivně. Pak mi doktoři vyoperovali nádor z varlat a řekli, že je zhoubný, a to jsem začal opravdu vážně hledat Boha. Když se zhoubné bujení

rozšířilo do životně důležitých orgánů, mlátil jsem na nebeská vrata, ale nestalo se nic. Jednou ráno jsem se vzbudil a místo toho, abych zase vyslal pár marných proseb k Bohu, který možná je a možná není, vykašlal jsem se na to. Rozhodl jsem se, že už mě Bůh ani to, co přijde po smrti nezajímá a nic podobného taky ne.

Čas, který mi zbývá, jsem chtěl strávit něčím užitečnějším. Vzpomněl jsem si na vás a na to, co jste říkal při jedné přednášce: ‚Základním pocitem života bez lásky je smutek.‘ Stejně smutné by bylo odejít z tohoto světa a neříct lidem, které milujeme, že jsme je milovali. A tak jsem začal s tím nejtěžším – říct to svému tátovi.

Právě si četl noviny, když jsem za ním přišel a řekl mu: ‚Chtěl bych s tebou mluvit, tati.‘ ‚Tak mluv,‘ odpověděl. ‚Je to fakt důležitý, táto.‘ Noviny pomalu klesly o deset centimetrů. ‚Oč jde?‘ zeptal se. ‚Miluju tě, táto. Jen jsem chtěl, abys to věděl.‘

Noviny se snesly na zem,“ usmál se Tommy s očividným uspokojením. Vypadal, jako by jím proudila hřejivá radost. „A pak otec udělal dvě věci. Nepamatuji si, že by je udělal někdy dřív – plakal a objal mě. Povídali jsme si celou noc, i když šel ráno do práce.

S mámou a mladším bráchou to bylo jednodušší. Taky se mnou brečeli a objímali jsme se a povídali jsme si o věcech, které jsme před sebou léta tajili. Na prahu smrti jsem se začal chovat otevřeně k lidem, ke kterým jsem měl ve skutečnosti tak blízko. A pak jsem se jednou ráno probudil a Bůh byl se mnou. Nepřišel, když jsem ho o to prosil. Dělá si zřejmě věci po svém a kdy uzná sám za vhodné. Hlavní je, že jste měl pravdu. Našel si mě, i když já už jsem ho přestal hledat.“

„Tommy,“ vydechl jsem, „myslím, že říkáš něco, co má mnohem širší význam, než si uvědomuješ. Říkáš, že nejjistější způsob, jak najít Boha, není dělat si z něj soukromé vlastnictví nebo někoho, kdo přinese okamžitou útěchu, když ji potřebuješ. Jistější je, otevřít se lásce.

Mohl bych tě o něco poprosit, Tommy? Nepřišel bys na některou moji přednášku z Teologie víry a neřekl studentům to, cos zrovna řekl mně?“

Stanovili jsme datum Tommyho návštěvy, ale přijít už nemohl. Jeho život samozřejmě neskončil smrtí, jenom se změnil. Udělal veliký krok na cestě od víry k prozření. Přišel na to, že život je mnohem krásnější, než vůbec kdo kdy viděl nebo si představoval.

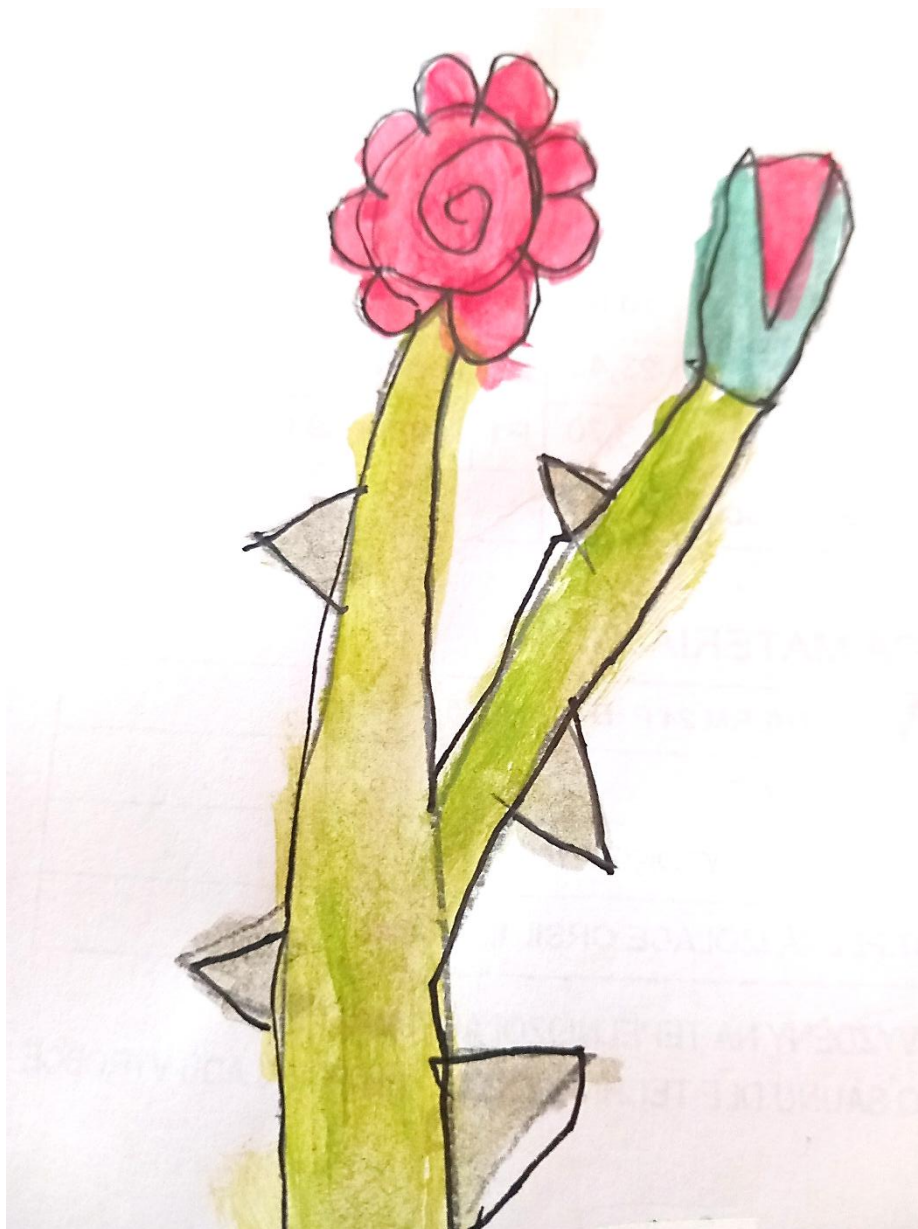
Před Tommyho smrtí jsme spolu naposled mluvíli. „Už se na tu vaši přednášku nedostanu,“ řekl mi. „Já vím, Tome.“

„Řeknete jim to za mě? Řeknete to za mě celému světu?“

„Řeknu, Tome.“

John Powell z knihy Slepíčí polévka pro křesťanskou duši

7. Diskuze a sdílení

Autor textu: Mgr. Martina Fürstová

Autor obrázku: Barbora Fürstová